

Pro tajemníka ÚV KSČ s.M. Beňu
ke schválení

Amie

h. J. Ku

VNITROSTRANICKÁ INFORMACE č. 16

Pro členy a kandidáty předsednictva,
členy sekretariátu ÚV KSČ

Dne 27. března 1987

Č. j.: inf /03224/16

Počet listů: 11

Počet výtisků: 27

Den vydání: 27. března 1987

OBSAH

Informace o politické situaci v krajích

Informace o politické situaci v krajích

Krajské /městské/ výbory strany informují, že politická situace se vyvíjí bez vážných negativních jevů. V konkrétních podmínkách podniků, závodů, pracovišť a míst je ovlivňována úrovní zabezpečování úkolů hospodářské politiky a výraznou snahou většiny pracujících, kteří usilují o plnění harmonogramů přijatých k vyrovnaní skluzů v plnění plánů. Důraz je kladen na efektivnost i hospodárnost, dále se však projevují těžko překonavatelné problémy v dodavatelskoodběratelských vztazích, jež v některých závodech nepříznivě ovlivňují politické klima.

Stranické orgány zaměřují pozornost na komplexní vyhodnocení výročních členských schůzí základních organizací a zobecňují zkušenosti z procesu seznamování pracujících s jejich závěry. Pokračuje předsjezdová aktivita společenských organizací NF v jejímž rámci probíhají místní konference Národní fronty, výroční členské schůze odboček SČSP a celozávodní konference SSM. Názorovou hladinu nadále ovlivňují Zásady přebudování hospodářského mechanismu ČSSR. Přístupy k nim jsou v podnicích a závodech značně rozdílné. Některé výrobní organizace se již v konkrétních podmínkách přípravy experimentu přestavbou vážně zabývají, většina však vyčkává pokynů nadřízených orgánů. Častým námětem diskusí občanů zůstává lednové zasedání ÚV KSSS a následné projevy s. M. Gorbačova. S velkým zájmem se očekává rovněž jeho návštěva v Československu. Je vyslovováno přesvědčení, že přispěje nejen k výměně zkušeností z realizace závěrů sjezdů obou bratrských stran, ale i k dalšímu upevnění přátelství mezi našimi stranami a národy.

Široké ohlasy komunistů a veřejnosti zaznamenávají krajské /městské/ výbory strany na jednání a výsledky 5. zasedání ÚV KSČ. První reagence se soustřeďovaly především na provedené kádrové změny, po zveřejnění projevů s. G. Husáka a hlavních dokumentů v denním tisku se pozornost zaměřila na obsah materiálů i závěry přijaté k vědeckotechnickému rozvoji v podmínkách

přestavby hospodářského mechanismu. V jejich realizaci vidí pracující východiska pro splnění strategické linie XVII. sjezdu KSČ. Příčiny nedostatků spatřují v nízké úrovni řídicí a organizační práce, v nezodpovědnosti za plnění přijatých opatření na všech stupních řízení přes podniky - VHJ - ministerstva až po federální vládu ČSSR. Vyslovují obavy, aby přijaté usnesení nezůstalo jen na papíře a bylo na všech stupních důsledně rozpracováno a zabezpečováno, aby se slova nerozcházel s činy. Plně se staví za zkvalitňování kádrové práce, kde se jeví potřeba daleko aktivněji pracovat s mladými politicky i odborně připravenými dělníky a techniky. Vyjadřují přesvědčení, že i ústřední výbor KSČ bude důsledněji prosazovat realizaci vytýčených úkolů.

V souvislosti s přestavbou hospodářského mechanismu se hovoří o tom, zda bude řešit přetrvávající problémy v dodavatelskoodběratelských vztazích, materiálně technickém zásobování, náhradních dílech a podobně. V Jihočeském kraji a Bratislavě se objevují názory, zda budeme mít dostatek sil a prostředků na výraznou modernizaci technické i výrobní základny a zda máme připraveny kádry pro tak náročné úkoly. V Západoslovenském kraji je v některých pracovních kolektivech vyjadřován souhlas s tím, aby bylo přikročeno k povinnému doškolení vývojových pracovníků, ale též aby byla posouzena potřeba tak širokého administrativního aparátu na všech stupních řízení.

Ve Středoslovenském a Západoslovenském kraji je se zájmem očekáván návrh zákona o státním podniku a v souvislosti s ním i změny v hospodářském zákoníku a zákoníku práce. Je vyjadřováno přesvědčení, že důsledněji postihnou absentéry a lajdáky, nekvalitní práci, neplnění hospodářských smluv i nezodpovědné přístupy k projektové a investiční činnosti.

Z ohlasů ve Východoslovenském kraji vyplývá, že dosažené výsledky od 8. zasedání ÚV KSČ nejsou adekvátní současným a budoucím potřebám, že pro urychlení vědeckotechnického rozvoje do praxe musí být vytvořeny potřebné podmínky. Například v n.p. Vihorlat Snina zabezpečit limity a dodávky pro modernizaci a rekonstrukci z resortu elektrotechnického průmyslu apod. Na Vysoké škole technické v Košicích byl vysloven názor, aby výzkumné ústavy pracovaly na chozraščotních principech. Tím by mohla být posuzována efektivnost a rentabilita jednotlivých ústavů.

Ve Východočeském kraji je ojediněle poukazováno na to, že ústřední výbor se touto problematikou měl zabývat dříve, po zjištění neplnění závěrů 8. zasedání ÚV KSČ. Široká veřejnost v kraji očekávala konkrétnější reagenci a hlubší analýzu problémů a zároveň požaduje zabezpečit náročnější přístup k výběru hospodářských kádrů a k jejich přípravě. Komunisté pozitivně hodnotí přihlášení se ke zkušenostem sovětských komunistů, závěrům lednového zasedání ÚV KSČ. Vyjadřována je podpora dalšímu prohlubování vědeckotechnické spolupráce se zeměmi RVHP.

V současném období se postupem zabezpečování usnesení 5. zasedání ÚV KSČ zabývají předsednictva krajských /městských/ výborů strany. Vlastní politickoorganizační opatření již přijal východočeský a severočeský krajský výbor. V některých dalších krajích se uskutečňují porady s vedoucími tajemníky OV KSČ /KSS/, na kterých jsou sjednocovány přístupy k realizaci závěrů zasedání ústředního výboru strany.

Stranické orgány a organizace věnují nadále pozornost aktivizaci pracovních kolektivů k plnění plánovaných úkolů a zejména kontrole účinnosti realizace opatření přijatých k vyrovnaní skluzů ze začátku letošního roku. Například v Západočeském kraji uložily stranické orgány komunistům ve vedoucích funkcích těch podniků i závodů, kterým se nedaří manka vyrovnat, opatření přehodnotit a přepracovat. Tak se podařilo některým podnikům a závodům výpadky ve výrobě vyrovnat, ale v řadě případů není zatím tento úkol plněn a mnohde se skluzy ještě zvětšují.

Kromě nízké úrovně řídicí a organizační práce spočívají příčiny zejména v přetrvávajícím nedostatku i nízké kvalitě surovin, materiálů a náhradních dílů. Potíže v materiálně technickém zásobování se prohloubily tím, že část dodavatelů má skluzy ve výrobě, klesl stupeň rozpracovanosti. Termíny konečného vyrovnaní výpadků se proto někde prodloužily. Například Elektrotechnický výzkumný ústav v Dubnici nad Váhom /Středoslovenský kraj/ má přes jednání s nadřízenými hospodářskými i meziresortními orgány dodavatelskoodběratelské vztahy vyřešené jen na 55%. Zlepšení situace očekává teprve ve druhém pololetí a proto stanovil v harmonogramu vyrovnaní skluzu do září 1987. Podobně je tomu v oborovém podniku Tatra Kopřivnice /Severomoravský kraj/, který kromě nedostatku materiálů od subdodavatelů nemá uzavřené hospodářské smlouvy se 40 hlavními dodavateli.

Nadále přetrvává napjatá situace v nakládce železničních vagónů v obvodu Střední dráhy. Byla ustavena koordináční komise, která vypracovala harmonogram likvidace skluzů s dodržováním priority v přistavování vozů pro hutě a podniky Ostravsko-karvinského revíru. Také v železničním uzlu Plzeň je stav složitý v důsledku vykolejení vagónu naloženého rourami, k němuž došlo 22.3.1987. Poškodily se výhybky, koleje, zabezpečovací zařízení a částečně i most přes Úslavu. V provozním oddílu Plzeň je rozpuštěno 16 vlaků a v celkové nakládce je od začátku března skluz 269 000 tun.

Krajské /městské/ výbory KSČ upozorňují na další vážné potíže, jež se při plnění plánovaných úkolů nedaří odstraňovat. Například vyšší dodavatel stavby pro rozšíření haly určené na výrobu nového automobilu Škoda v AZNP Mladá Boleslav ve Středočeském kraji, kterým je Dodavatelsko-inženýrský závod k.p. Škoda Plzeň má ohrožený plán. Pro provoz montážních mechanismů i vysoko zdvižných vozíků mu schází 1 000 litrů nafty měsíčně. Elmont Praha, Sigma Olomouc /Severomoravský kraj/ a Závody na výrobu vzduchotechnických zařízení Milevsko /Jihočeský kraj/ neplní smluvně zajištěné subdodávky. Podnik zahraničního obchodu Omnia Bratislava uzavírá opožděně smlouvy s dodavateli z nesocialistických zemí. Projektový ústav federálního ministerstva všeobecného strojírenství Projekta Praha předal neúplnou dokumentaci. Na stavbě není dost lůžek pro ubytování pracovníků a chybí sklady pro dodaný materiál. Přesto, že se CZV KSČ touto situací pravidelně zabývá a byla rovněž předmětem jednání na kontrolním stranickém dnu, nejsou uvedené nedostatky odstraněny.

Z jednání předsednictva jihočeského KV KSČ, které hodnotilo zabezpečování úkolů státního plánu na rok 1987 a další léta osmé pětiletky vyplývá, že plán na letošní rok nelze považovat za vnitřně zabezpečený téměř u poloviny podniků. Rizika jsou zejména v zisku /5,2% objemu/, upravených vlastních výkonech /2,1%/, výrobě zboží /1,1%/ a ve smluvní zajištěnosti části výroby /kolem 2%/ pro dodávky určené vnitřnímu obchodu i na export. Kromě toho nemají tři čtvrtiny všech podniků vyjasněné dodavatelskodběratelské vztahy. Příčiny problémů v kvalitativních ukazatelích spočívají zejména v nízkém podílu komplexní socialistické racionalizace, který nezabezpečuje více než čtvrtinu přírůstku upravených vlastních výkonů a relativní úspory nákladů. Řada podniků se zpožďuje i za plány osmé pětiletky /například v upravených vlastních výkonech více než 16/.

K rychlejšímu překonávání problémů v rozhodujících hospodářských organizacích schválilo předsednictvo KV KSČ vyslání pracovních skupin na pomoc celozávodním výborům a stranickým organizacím. Jejich úkolem je v návaznosti na výroční členské schůze přispět k analýze příčin neuspokojivého stavu a zhodnotit připravenost na plnění plánovaných úkolů. Zajištěním plánu na letošní rok se v Jihočeském kraji zabývaly rovněž okresní výbory KSČ. S řediteli, předsedy CZV KSČ těch podniků, u nichž je ohroženo úspěšné plnění plánu, probíhají jednání o cestách k jejich odstranění, například v Motoru Vodňany, Fezko Strakonice apod.

Severočeský krajský výbor KSČ se zabýval prvními poznatky ze zavedení komplexního experimentu zvýšení samostatnosti a odpovědnosti hospodářských organizací za efektivní rozvoj ve VHJ Crystalex a koncernu Jablonecká bižutérie. Konstatoval, že dosavadní postup se uskutečňuje za aktivní účasti stranických orgánů a organizací. Významnou pomocí byly rovněž koordinační porady předsedů ZO KSČ uskutečněné koncem ledna IX. oddělením ústředního výboru. Pravidla experimentu byla schválena počátkem února t.r. a normativy byly předány 16.3., k úplnému naběhu podmínek dojde od 1.4.1987. Dosud nejsou vyřešeny vztahy VHJ Crystalex a koncernu Jablonecká bižutérie k organizacím zahraničního obchodu Jablonex i Skloexport, ani způsob a doba úhrady za exportované zboží. Zatím lze konstatovat, že se v plánovaných úkolech na letošní rok projevují pozitivní tendence. Dochází například ke zvýšení cenové úrovně i objemu vývozu do nesocialistických zemí ve FCO. Objem zisku je zabezpečován především růstem zahraničních cen, kterými má být vyrovnán i růst nákladů způsobených změnami sortimentu. Při zachování objemu mezd se počítá se snížením počtu pracovníků. Nové investice mají být zaměřeny na progresivní technologii včetně robotizace. Ke sledování dalšího postupu při uplatňování experimentu ustavil krajský výbor KSČ pracovní skupinu.

V zemědělských podnicích vrcholí přípravy na jarní práce. Vlivem nepříznivých klimatických podmínek došlo k jejich zpoždění. V současné době je dokončována příprava zemědělské techniky. Provedené kontroly připravenosti strojů například ve Východočeském, Západočeském, Severočeském kraji a dalších ukázaly nadále přetrvávající problémy s náhradními díly pro tahače ŠT 180, nákladní automobily Š 706, chybí klínové řemeny apod. V Západoslovenském kraji nedostatek součástek na ŠT 180 řeší STS a okresní zemědělská správa tím, že vytváří další specializovanou provozovnu v Galantě, která bude vykonávat opravy výměnným způsobem. Severomoravský KV KSČ upozorňuje, že chybí také náhradní díly pro postřikovače /trysky, čerpadla, nádrže/, pluhy a secí stroje.

Na úseku živočišné výroby se daří plnit plán nákupu jatečných zvířat, vajec apod. V některých krajích jsou problémy s vyrovnaním skluzů ve výrobě mléka. Například v Jihočeském kraji od počátku roku chybí 648 000 litrů. Podobná situace je i v Severočeském a Západočeském kraji. Pro důsledné zajištění rostlinné a živočišné výroby se uskutečňují porady, aktivity a stranickoekonomické konference, na nichž jsou přijímána potřebná opatření.

Průběh veřejných stranických schůzí je v centru pozornosti stranických orgánů a organizací. Jejich příprava byla zpravidla založena souběžně s výročními členskými schůzemi. Menší počet veřejných schůzí se dosud uskutečnil v působnosti MěV KSČ Praha /14,9%/ k počtu ZO KSČ a západoslovenského KV KSS /25,9%/. Poznatky z jejich průběhu potvrzují většinou mobilizační charakter zpráv i diskuse. Kritický pohled je zaměřován na stávající rezervy s cílem zvýšit úsilí všech na plnění plánovaných záměrů roku 1987. V popředí je zejména vyrovnaní se s propady ve výrobě vzniklými počátkem roku s cílem urychleně dosáhnout rovnoměrného plnění. Diskuse k těmto otázkám je otevřená, vyjadřuje podporu nastolené linii strany v konkrétních podmínkách. Odráží rovněž řadu existujících

problémů, zejména v úrovni dodavatelskoodběratelských vztahů, plynulosti výroby, dostatku materiálů a surovin, přičemž převažuje snaha o jejich řešení. Zdůrazňovány jsou otázky energetičtějšího přechodu k intenzifikaci výroby, ve větší míře jsou přijímány a vyhlašovány socialistické závazky zaměřené na úspory všeho druhu, plnění a překračování hospodářských úkolů. Veřejné schůze v místech bydliště věnují prvořadou pozornost zejména seznámení občanů s konkrétními úkoly rozvoje míst v návaznosti na plnění volebních programů NF. Vyzývají k aktivní účasti na připravovaných jarních směnách, včasném zahájení prací na akcích "Z".

Atmosféra rozhodnějšiho vyrovnávání se s přetrvávajícími problémy a nedostatky, nastolená na většině výročních členských schůzí KSČ, vede k větší kritičnosti i na veřejných schůzích. Je poukazováno například v Západočeském a dalších krajích na řadu příčin, zejména potřebu zvýšení odpovědnosti vedoucích hospodářských pracovníků za vedení pracovních kolektivů a řešení problémů. Jihomoravský krajský výbor poukazuje na skutečnost, že funkcionáři národních výborů v okrese Znojmo kritizují nedostatek nafty, který brání realizovat celou škálu činností spojených s volebními programy NF. Uvádějí, že JZD požádaná o pomoc přistupují k žádostem rozdílně. Na nedostatky v zásobování obyvatelstva pevnými palivy upozorňují občané na veřejných schůzích v okrese Břeclav, Gottwaldov i dalších. Obdobně je zde kritizován přetrvávající nedostatek úzko-profilového průmyslového zboží, kdy pracující se dožadují účinnějšího řešení. Malý zájem určitých skupin pracujících o veřejné dění a nízká aktivita vedoucích hospodářských pracovníků i některých funkcionářů při jejich získávání pro realizaci závěrů XVII. sjezdu KSČ signalizuje západočeský krajský výbor v působnosti SV PO ČSD.

Pracující průmyslových a zemědělských podniků přijímají na podporu současných úkolů a na počest 70. výročí VŘSR, XI. všeodborového sjezdu i IV. sjezdu SSM socialistické závazky.

Například pracující Severomoravských celulózek Paskov překročí vývoz do nesocialistických zemí o 1% /což činí ve FCO 7 450 000 Kčs/ a sníží materiálové náklady o 0,5%. JZD 1. máj Pozořice /Jihomoravský kraj/ se zavázalo uspořít 5 000 kWh elektrické energie, 500 GJ paliv, 2 400 litrů pohonných hmot atd. Dále zvýšit oproti plánu upravené vlastní výkony o 1 milión korun a produktivitu práce na jednoho pracovníka o 1 500 Kčs. Celková hodnota přijatého závazku představuje více než 2 500 000 Kčs. Závazek Lesního závodu Příbyslav /Východočeský kraj/ je zaměřen na využití výsledků vědeckotechnického rozvoje a zvýšení produktivity práce. V této souvislosti uplatní systém mechanizované obnovy lesa, čímž se dosáhne úspory 450 pracovních směn. Tyto využijí na vysazení 12 ha lesa navíc oproti plánu. Na základě závěrů veřejných schůzí nastoupili dne 21.3.1987 pracující ze závodů KIM, Kardašova Řečice a Dačice, JZD Suchdol nad Lužnicí, Partex Nová Bystřice a dalších v Jihočeském kraji na mimořádnou sobotní směnu.

Krajské /městské/ výbory strany ve svých zprávách uvádějí, že situace na vnitřním trhu se v podstatě nemění. Severomoravský, západočeský a východoslovenský KV informují o nedostatkách ve vepřovém mase. Jeho dodávky jsou omezené, ve směs o 40% ve srovnání s podílem hovězího. Předmětem kritiky jsou nadále některé druhy spotřebního zboží /barevné televizory, mrazničky sportovní kola atd./.

Většina KV strany signalizuje, že došlo k dalšímu rozšíření fám o zdražování. Převážně se hovoří o cigaretách, alkoholu a kávě. Jednotlivý výskyt mají fámy o zdražování chleba /MěV KSČ Praha/ mléka a masa /středočeský KV/, plynu a elektrické energie /západočeský KV/ stavebního materiálu /východočeský KV/ osobních aut a některých chemických výrobků /jihočeský KV/. V řadě případů se hovoří o přecenění k 1.4.87 s nárůstem cen až o 100%. V některých lokalitách dochází ke zvýšeným nákupům /v okrese Ústí n/O, ve Východočeském kraji, prudce stoupl prodej rumu a cigaret, totéž v okrese Plzeň-jih v Západočeském kraji/, zatím nebylo potřebné přijímat mimořádná opatření k regulaci prodeje.

Stranické orgány a organizace věnují pozornost průběhu místních a celozávodních konferencí SSM a přípravě okresních. Společným rysem již uskutečněných svazáckých jednání například ve Středoslovenském kraji byla snaha aktivizovat na základě konkrétní analýzy dosavadní činnosti celou členskou základnu. Ve srovnání s předešlými konferencemi bylo jednání včetně diskuse mnohem otevřenější a kritičtější. Ukazovalo na úsilí mladých lidí prosadit se při realizaci závěrů XVII. sjezdu KSČ ve všech oblastech společenského života i při urychlení sociálně ekonomického rozvoje ČSSR. Jak uvádí severomoravský KV KSČ uskutečnily se v souvislosti s hodnocením přípravy a průběhu dosud uskutečněných jednání SSM i jako součást přípravy okresních konferencí besedy na KV KSČ, jichž se společně se stranickými pracovníky zúčastnili vedoucí funkcionáři KV a OV SSM. Zobecněné zkušenosti byly zformulovány do několika závěrů. Okresní konference SSM nebudou jednat v sekcích, ale v plénu, zatímco okresní konference pracovníků PO SSM v sekcích jednat budou, touto formou se lépe zúročí dosavadní zkušenosti, volba delegátů na vyšší typ konferencí a do orgánů nebude tajná, ale aklamací. K ÚV SSM byly vzneseny připomínky proč nebyl návrh nových stanov SSM projednáván již na výročních schůzích, zásadní nesouhlas byl k návrhu netrvat na svazácké vázance u krojovaného oblečení účastníků konferencí. Kritické připomínky byly i k systému kádrové přípravy ústředních orgánů SSM, při níž jsou obcházeny územní orgány /ústřední výbor jedná přímo s podnikovým výborem bez MěV SSM/.